

3 september 2025

T.a.v. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Betreft: Reactie internetconsultatie wijziging Warenwetregelgeving Attractie- en Speeltoestellen 2023 (WAS 2023)

Geachte lezer(es) dezes,

Hiermee willen wij namens Joytime Vrijetijdsactiviteiten BV, een onderneming die al sinds 2008 op een veilige manier een klimbos en Outdoorpark met o.a. klimwanden exploiteert, reageren op de wijziging van de Warenwet Regelgeving attractie- en speeltoestellen 2023, die momenteel voorligt ter consultatie.

Ook wij ondersteunen het voornemen van het ministerie om een zo veilig mogelijke omgeving te creëren voor de consument. Veiligheid zit in ons DNA. Wij maken ons echter grote zorgen over de haalbaarheid en gevolgen van de invoering van een aantal maatregelen. Hieronder geven wij puntsgewijs deze zorgen en argumentatie aan..

Bestaande toestellen - erken bestaande keuringen > onredelijk om alles te toetsen aan nieuwe regels

Het is volkomen onredelijk om een nieuwe ingebruiknamekeuring te vereisen voor bestaande (en reeds volgens de norm gekeurde) toestellen. Ons klimbos en onze klimwanden, zijn ontworpen en gekeurd volgens de toestelspecifieke NEN-norm (o.a. NEN-

EN-15567-I voor touwparcours en NEN-EN 12572 voor klimwanden). In heel de EU worden gelijksoortige toestellen die voldoen aan deze norm veilig bevonden. Bij een nieuwe ingebruiknamekeuring volgens het WAS zal het toestel aanvullend worden gekeurd aan de hand van de open WAS norm en bijlage I van het wetsvoorstel. Voldoening aan een aangewezen toestelspecifieke NEN-norm levert enkel een vermoeden van veiligheid voor de onderdelen die de norm bestrijkt. De kans is zeer reëel dat aangewezen instellingen op basis van het huidige wetsvoorstel verdergaand toetsen op grond van het WAS. Dat kan leiden tot een situatie dat er grote kostbare wijzigingen nodig zijn aan bestaande toestellen, terwijl de veiligheidswinst nihil of zeer gering is.

Het is in andere aanpassingen niet gebruikelijk dat bestaande bouwwerken moeten voldoen aan een nieuw bouwbesluit. Net zomin behoren bestaande activiteitstoestellen te voldoen aan de eisen op grond van het gewijzigde WAS. Daarbij wordt erop gewezen dat dit enkel is ingevoerd omdat de NVWA heeft aangegeven dat het onduidelijk is hoe zij met bestaande toestellen moet omgaan (punt 4 Nota van Toelichting WAS-besluit). Naar onze mening kan ook de NVWA toetsen aan de reeds bestaande NEN-norm. Hierdoor hoeven er geen extra inspecteurs te worden opgeleid maar kunnen huidige keuringen en inspecties voortgang vinden.

Dat het Ministerie beoogt om preventief toezicht te houden op bestaande activiteitstoestellen is te begrijpen. Toestellen waarvoor reeds door een externe onafhankelijke deskundige partij een ingebruiknamekeuring is verricht volgens de toestelspecifieke NEN-norm, behoren echter niet opnieuw te worden verplicht tot keuring en te worden vrijgesteld van de ingebruiknamekeuring. In de woorden van de Nota van Toelichting op artikel 1 onderdeel CC van het besluit: Ken een eerbiedigende werking toe aan keuringen / certificaten van goedkeuring van voor de inwerkingtreding indien deze zijn verstrekt door onafhankelijke deskundige aanbieders die het toestel hebben gekeurd volgens de toestelspecifieke NEN-norm (ook als dit geen aangewezen instellingen zijn).

Zelfs als het Ministerie de overgangsregeling voor bestaande toestellen handhaaft, is de termijn van de overgangsregeling voor bestaande toestellen (2 jaar na inwerkingtreding) veel te kort. Pas na inwerkingtreding zal duidelijk worden wat de precieze eisen worden voor de activiteitstoestellen. Daarvoor moeten de aangewezen instelling immers eerst hun deskundigen voor deze nieuwe toestellen hebben opgeleid en accreditatie hebben aangevraagd. Daarna moeten ze vaak genoeg samen zijn gekomen om een deugdelijk schema af te stemmen en op te stellen. Pas als de eisen op grond van dat schema duidelijk zijn, kan een fabrikant worden verzocht om aanpassing van het ontwerp of onderdelen volgens de nieuwe eisen en pas nadat de aanpassingen zijn doorgevoerd zou een eventuele keuring in de praktijk kunnen worden verricht. Als de overgangsregeling wordt gehandhaafd dient deze vijf jaar te zijn voor de bestaande activiteitstoestellen om genoeg tijd te hebben.

Geen uitsluiting van elk gevaar

In Bijlage I punt 1.a en b van het WAS staat dat “elk gevaar moet worden uitgesloten”. Dat is onmogelijk. In het wijzigingsvoorstel staat wel een wijziging voor artikel 5 (en artikel 16) WAS opgenomen:

In artikel 5, eerste lid wordt 'dat zij bij redelijkerwijs te verwachten gebruik geen gevaar opleveren voor de veiligheid of de gezondheid van de mens' vervangen door 'dat zij bij normaal of redelijkerwijs te verwachten gebruik veilig zijn'.

Deze wijziging dient ook te worden doorgevoerd in bijlage I punt 1.a en b van het WAS.

In het WAS dient ook te worden opgenomen:

'De haalbaarheid hogere veiligheidsniveaus te bereiken, volstaat niet om een toestel als een onveilig toestel te beschouwen'.

Dit is in lijn met artikel 6 lid 2 van de Verordening algemene productveiligheid.

Ingebruiknamekeuring (normering en capaciteit van deskundigen) bij de activiteitstoestellen (Ministeriele Regeling genoemd onder N, Bijlage I. lid 6)

De aangewezen instanties dienen deskundige inspecteurs in te zetten voor de ingebruiknamekeuring. Er bestaat grote zorg dat er onvoldoende (gespecialiseerde) inspecteurs beschikbaar zullen zijn om de toestellen in onze branche door een deskundig inspecteur te keuren. Daarnaast zijn er ook zorgen m.b.t. de keuzevrijheid t.a.v. de keurende instantie. Want in het huidige wijzigingsvoorstel wordt de nadruk gelegd op de onafhankelijkheid van de keurende instantie en daarvoor wordt een NEN-EN-ISO/IEC 17065 geaccrediteerde instelling geëist. Maar de deskundigheid van de inspecteur is veel belangrijker voor de juiste beoordeling van de veiligheid bij ingebruiknamekeuring. En die competenties zijn juist met name beter gewaarborgd bij een NEN-EN-ISO/IEC 17020 geaccrediteerde instelling. Tenslotte is de verwachting dat er in Nederland uiteindelijk maar één of misschien twee partijen zijn die kunnen voldoen aan de NEN-EN-ISO/IEC 17065 accreditatie-eisen. Hiermee creëert de overheid een ongelijk speelveld. We voorzien dat wij als ondernemer alsook de consument, de rekening gaan betalen als de capaciteit en deskundigheid onvoldoende blijken en er geen of nauwelijks marktwerking is.

De ingebruiknamekeuring van het WAS gaat ten onrechte veel verder dan de toestelspecifieke norm. De beoogde keuring is niet in lijn met de eisen zoals die in andere EU landen gelden en wordt daardoor veel te zwaar. Dat gaat leiden tot dure aanpassingen die geen merkbaar effect op de veiligheid hebben en die de fabrikanten niet of zeer lastig kunnen doorvoeren. Door de beperkte capaciteit van specialisten is het doorgaans ook niet mogelijk dergelijke aanpassingen op korte termijn uit te voeren. Het is belangrijk dat in principe enkel aan de toestelspecifieke norm wordt gekeurd!

Ingrijpende wijziging en reparaties (Artikel 15 WAS (Artikel 1 punt O van de wijzigingsvoorstel))

Indien het oordeel van de aangewezen instelling luidt dat de wijziging of reparatie de veiligheid of gezondheid van personen negatief kan beïnvloeden, vervalt de geldigheid van het betreffende certificaat van goedkeuring en dient degene, bedoeld in het eerste lid, of de beheerder een nieuwe aanvraag in voor een keuring van het toestel.

Deze formulering stond reeds in het WAS, maar is veel te resoluut, want bijna elke wijziging of reparatie 'kan' de veiligheid negatief beïnvloeden', met sluiting van het toestel tot gevolg. Een klein risico voor de veiligheid rechtvaardigt niet zonder meer een ongeldigverklaring van het certificaat en sluiting van het toestel. Hier dient een genuanceerder beleid te komen waarbij de beheerder tenminste een redelijke termijn van de aangewezen instelling of toezichthouder krijgt om de waargenomen risico's te verhelpen. De verordening algemene productveiligheid maakt onderscheid tussen risico en ernstig risico en beschrijft *ernstig risico* "als: een risico waarvoor, op basis van een risicobeoordeling en rekening houdend met het normale en voorzienbare gebruik van het product, een snel ingrijpen van de markttoezichtautoriteiten noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gevallen waarin de gevolgen van het risico zich niet onmiddellijk voordoen"; Pas als er sprake is van 'ernstige risico's' zou de aangewezen instelling/ toezichthouder moeten kunnen afzien van het toekennen van deze redelijke termijn.

Melding 'ernstig ongeval' (artikel 1 punt V wijzigingsvoorstel)

Er is (op verzoek van de NVWA) voorgesteld artikel 23 lid 2 WAS als volgt te wijzigen:

Het tweede lid komt te luiden:

2. Van een ernstig ongeval als bedoeld in het eerste lid is sprake bij elke verwonding waardoor er blijvend ernstig letsel is opgelopen, waarvoor professionele medische behandeling of een ziekenhuisopname noodzakelijk is, of bij overlijden.

De zinsnede 'professionele medische behandeling' is nieuw ingevoegd, maar zeer onduidelijk en onredelijk. Professioneel ziet op 'beroepsmatige' behandeling. Ook de EHBO'ers op onze werkvloer verrichten professionele medische behandeling als ze een pleister plakken op een schaafwond. Dit is geen duidelijke en zeker geen gewenste en redelijke definitie. Het leidt ertoe dat er een zeer groot aantal ongevallen moet worden gemeld, terwijl dit klein letsel is dat onlosmakelijk verbonden is aan het sportief recreëren. Dit kost onnodige capaciteit bij zowel de ondernemer en de toezichthouder. De noodzakelijkheid van professionele medische behandeling is bovendien ook geen duidelijk criterium. Wie bepaalt dat?

De huidige definitie van 'ernstig ongeval' volstaat met de kanttekening dat de woorden 'al dan niet' bij het huidige artikel 23 lid 2 onder b dienen te worden verwijderd:' immers door de woorden 'al dan niet' zou ieder letsel niet enkel blijvend letsel moeten worden gemeld.

Artikel 23 lid 2 WAS luidt: *Onder een ernstig ongeval als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval verstaan, een ongeval:*

a. met dodelijke afloop;

b. met ~~al dan niet~~ blijvend letsel aan een persoon tot gevolg; of

c. dat leidt tot onmiddellijke ziekenhuisopname.

Samengevat: Wij ondersteunen de ambitie van het ministerie om toe te zien op de veiligheid van de consument. Echter hier kan al aan worden voldaan door de op Europees niveau afgesproken normen verplichtend van toepassing te verklaren in Nederland. Hierdoor blijft er een gelijk Europees en ook binnenlands speelveld en wordt onnodige belasting, zowel financieel als administratief, van ondernemers voorkomen.

Met vriendelijke groet

H.A. Eefting
Joytime Vrijtijdsactiviteiten BV
Oostereind 12 A
9444 XD Grolloo